

SLOVENSKÁ KOMISIA CHEMICKEJ OLYMPIÁDY

CHEMICKÁ OLYMPIÁDA

58. ročník, školský rok 2021/2022

Kategória D

Okresné kolo

TEORETICKÉ A PRAKTICKÉ ÚLOHY

Odpoveďový hárok

TEORETICKÉ ÚLOHY

Chemická olympiáda – kategória D – 58. ročník – šk. rok 2021/2022
Okresné kolo

Súťažné číslo: .....

Odpoved'ový hárok

Spolu bodov: .....

Úloha 1 Rekordy ríše halogénov (18 b)

V každej úlohe vyberte jednu správnu možnosť:

1. Ktorá z nasledovných látok má najnižšiu teplotu topenia?
a) fluór   b) chlór   c) bróm   d) jód

2. Ktorý z nasledovných atómov má najvyššiu hodnotu elektronegativity?
a) ${}_{9}^{19}\text{F}$ b) ${}_{17}^{35}\text{Cl}$ c) ${}_{35}^{79}\text{Br}$ d) ${}_{53}^{127}\text{I}$

3. V ktorej z nasledovných molekúl sa nachádza najmenej polárna väzba?
a) HF   b) HCl   c) HBr   d) HI

4. Ktorá z nasledovných zlúčenín je najmenej rozpustná vo vode?
a) NaCl   b) KCl   c) AgCl   d) CaCl₂

5. Ktorý z nasledovných atómov má v elektrónovom obale najmenej elektrónov?
a) ${}_{9}^{19}\text{F}$ b) ${}_{17}^{35}\text{Cl}$ c) ${}_{35}^{79}\text{Br}$ d) ${}_{53}^{127}\text{I}$

6. Ktorá z nasledovných zlúčenín má najvyššiu molárnu hmotnosť?
a) oxid chlórny   b) oxid chloričitý   c) oxid chlórový   d) oxid chloristý

7. Ktorý z nasledovných atómov má najvyššiu hmotnosť?
a) ${}_{9}^{19}\text{F}$ b) ${}_{17}^{35}\text{Cl}$ c) ${}_{35}^{79}\text{Br}$ d) ${}_{53}^{127}\text{I}$

8. Ktorý z nasledovných atómov obsahuje najviac neutrónov?
a) ${}_{9}^{19}\text{F}$ b) ${}_{17}^{35}\text{Cl}$ c) ${}_{35}^{79}\text{Br}$ d) ${}_{53}^{127}\text{I}$

9. Ktorá z nasledovných zlúčenín obsahuje atóm halogénu s najvyšším oxidačným číslom?
a) HF   b) Ca(ClO₄)₂   c) KBrO₃   d) I₂O₅

10. Ktorý z nasledovných aniónov je najviac zastúpený v ľudskom tele?
a) F⁻   b) Cl⁻   c) Br⁻   d) I⁻

11. Ktorý z nasledovných atómov má najťažšie atómové jadro?
a) ${}_{53}^{123}\text{I}$ b) ${}_{53}^{127}\text{I}$ c) ${}_{53}^{129}\text{I}$ d) ${}_{53}^{131}\text{I}$

12. Ktorý halogén je možné prečistiť sublimáciou?
a) fluór   b) chlór   c) bróm   d) jód

Úloha 2 Chemik Samo na návštěve v kabinetu přírodopisu (14 b)

- a) Na základe Barborkiných pokusov určte názvy jednotlivých kameňov.

kámen 1: .....

kámen 2: .....

kameň 3: .....

kameň 4: .....

- b) Rovnica reakcie kameňa 1 s kyselinou chlorovodíkovou:

.....

- c) Vysvetlenie:

.....
.....
.....
.....

Úloha 3 Chemické dary mora (28 b)

- a) Názvy a vzorce aspoň 9 solí, ktoré je možné získať z morskej vody:

b) Vzorec katiónu, ktorý má v morskej vode najväčšie zastúpenie: .....

c) Vzorec aniónu, ktorý má v morskej vode najväčšie zastúpenie: .....

d) Celkový hmotnostný zlomok solí v morskej vode:

.....
.....
.....
.....
.....

e) Hmotnostný zlomok sodných katiónov v morskej vode:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

f) Hmotnosť sodných katiónov v 1 dm^3 morskej vody:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

g) Koncentrácia sodných katiónov v morskej vode.

$$M = 23,0 \text{ g/mol}$$

h) Maximálna povolená koncentrácia Na^+ v pitnej vode:

---

i) Koncentrácia sodných katiónov v morskej vode je ..... – krát vyššia ako maximálna povolená koncentrácia sodných katiónov v pitnej vode.

.....
.....
.....

j) Oddel'ovacia metóda:

[View Details](#) | [Edit](#) | [Delete](#)

Koniec teoretickej časti

PRAKTICKÉ ÚLOHY

Chemická olympiáda – kategória D – 58. ročník – šk. rok 2021/2022
Okresné kolo

Meno: .....

Odpoved'ový hárok

Spolu bodov: .....

Úloha 1: Zistovanie hmotnosti zložiek v zmesi $\text{CaCO}_3 + \text{KCl}$

Výsledok: m_{zmes} ..... g

m_p ..... g

m_{sklo} ..... g

$m_{\text{sklo+p+nl}}$ ..... g

Otázky:

1. Uveďte chemické názvy oboch zložiek zmesi:

Rozpustná látka .....

Nerozpustná látka .....

2. Na základe pracovného postupu určite hmotnosti zložiek zmesi:

Hmotnosť rozpustnej látky ..... g

Hmotnosť nerozpustnej látky ..... g

3. Vyjadrite zloženie zmesi $\text{CaCO}_3 + \text{KCl}$ pomocou hmotnostných zlomkov jednotlivých zložiek.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Navrhnite postup, ktorým by bolo možné z filtrátu získať rozpustnú látku ako čistú látku.
- .....
.....
.....

Úloha 2 Určovanie roztokov v skúmavkách

Výsledky

- I. Na základe pozorovania pri zistovaní pH roztokov vyplňte tabuľku:

Skúmavka	A	B	C	D	Destilovaná voda
Sfarbenie pH papierika					
Hodnota pH					

Na základe hodnoty pH sú roztoky solí v skúmavkách označených: .....

- II. Opíšte svoje pozorovanie po prípadu roztoku AgNO_3 ku roztoku v skúmavke:

Skúmavka A:

Pozorovanie: .....

Skúmavka B:

Pozorovanie: .....

Skúmavka C:

Pozorovanie: .....

Skúmavka D:

Pozorovanie: .....

Na základe pozorovania reakcie prebehli v skúmavkách označených: .....

III. Uvedťte vzorce látok, ktorých roztoky sú v jednotlivých skúmavkách. Svoje tvrdenie zdôvodnite na základe výsledkov zistených v úlohách I a II.

V skúmavke **A** je roztok:

Zdôvodnenie: .....

V skúmavke **B** je roztok:

Zdôvodnenie: .....

V skúmavke **C** je roztok:

Zdôvodnenie: .....

V skúmavke **D** je roztok:

Zdôvodnenie: .....

IV. Napíšte chemické rovnice reakcií, ktoré ste po prípadku roztoku AgNO_3 pozorovali v skúmavkách (za každou chemickou rovnicou uveďte aj označenie skúmavky, v ktorej ste ju pozorovali).

.....
.....
.....
.....

Autori: RNDr. Jana Chrappová, PhD. (vedúca autorského kolektívu, prax),

Mgr. Jela Nociarová (teória)

Recenzenti: RNDr. Marika Blaškovičová, Mgr. Ladislav Blaško

Redakčná úprava: RNDr. Jana Chrappová, PhD.

Slovenská komisia chemickej olympiády

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, Bratislava 2022